Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0063

Primernost predpisov Evropske unije ter subsidiarnost in sorazmernost – poročilo o boljši pripravi zakonodaje za leti 2023 in 2024

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2026 o primernosti predpisov Evropske unije ter subsidiarnosti in sorazmernosti – poročilo o boljši pripravi zakonodaje za leti 2023 in 2024 (2025/2015(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti v njem zapisanih načel subsidiarnosti in sorazmernosti,

– ob upoštevanju protokola (št. 1) k PEU in Pogodbi o delovanju Evropske unije (PDEU) o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji[1],

– ob upoštevanju Protokola št. 2 k PEU in PDEU o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti[2],

– ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje[3],

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije 2023 z dne 25. oktobra 2024 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter o odnosih z nacionalnimi parlamenti (COM(2024)0493),

– ob upoštevanju letnega poročila Komisije 2024 z dne 8. septembra 2025 o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter o odnosih z nacionalnimi parlamenti (COM(2025)0473),

---

1 UL C 202, 7.6.2016, str. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2016/pro_1/oj.
2 UL C 326, 26.10.2012, str. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_2/oj.
3 UL L 123, 12.5.2016, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 24. junija 2021 o ustreznosti predpisov Evropske unije ter subsidiarnosti in sorazmernosti – poročilo o boljši pripravi zakonodaje za leta 2017, 2018 in 2019[4],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 23. novembra 2023 o ustreznosti predpisov Evropske unije ter subsidiarnosti in sorazmernosti – poročilo o boljši pripravi zakonodaje za leta 2020, 2021 in 2022[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. januarja 2024 o izvajanju določb Pogodbe, ki zadevajo nacionalne parlamente[6],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 29. aprila 2021 z naslovom „Boljše pravno urejanje: združujemo moči za pripravo boljše zakonodaje“ (COM(2021)0219),

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 7. julija 2022 o boljšem pravnem urejanju: združujemo moči za pripravo boljše zakonodaje[7],

– ob upoštevanju študije *„The “one in, one out” principle“* (Načelo „za enega sprejetega se eden odpravi“), ki jo je oktobra 2023 objavil tematski sektor za pravice državljanov in ustavne zadeve,

– ob upoštevanju vseh predhodnih sporočil Komisije o boljšem pravnem urejanju za doseganje boljših rezultatov v korist vseh državljanov EU,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom *„The future of European Competitiveness – A Competitiveness Strategy for Europe“* (Prihodnost evropske konkurenčnosti – strategija za konkurenčnost Evrope, Draghijevo poročilo),

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette z dne 17. aprila 2024 z naslovom „Veliko več kot trg“ (Lettovo poročilo),

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za pravne zadeve (A10-0020/2026),

A. ker v skladu s členom 5 PEU omejitve pristojnosti EU ureja načelo prenosa pristojnosti; ker za izvajanje pristojnosti EU veljata načeli subsidiarnosti in sorazmernosti; ker Unija v skladu z načelom prenosa pristojnosti deluje le v mejah pristojnosti, ki so jih s Pogodbama nanjo prenesle države članice za uresničevanje ciljev,

---

4 UL C 81, 18.2.2022, str. 74.
5 UL C, C/2024/4228, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4228/oj.
6 UL C, C/2024/5714, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5714/oj.
7 UL C 47, 7.2.2023, str. 250.

določenih v Pogodbah; ker države članice ohranijo vse pristojnosti, ki niso s Pogodbama dodeljene Uniji;

B. ker bi morala zakonodaja EU ustrezati svojemu namenu ter biti sorazmerna, jasna, pregledna in celovita, da bi dejansko koristila državljanom in deležnikom; ker boljša pravno urejanje, pri katerem se upošteva hitrejši tehnološki, družbeni in okoljski razvoj, pripomore k temu, da so politike in zakonodaja EU ustrezne v prihodnosti; ker bo zato vse pomembneje, da se regulativni predlogi podprejo z ocenami, ki temeljijo na dokazih; ker naj bi kakovostno pravno urejanje kot dolgoročna naložba v skupno blaginjo naših družb in naše prihodnosti koristilo vsem;

C. ker pravno urejanje na ravni EU temelji na vrednotah in zahtevah spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države ter spoštovanja človekovih pravic, kot je določeno v členu 2 PEU; ker pravna država zagotavlja, da vsi ukrepi Unije, vključno z zakonodajnimi in regulativnimi postopki, temeljijo na zakonitosti, preglednosti in učinkovitem sodnem nadzoru;

D. ker je boljša priprava zakonodaje skupni cilj vseh institucij EU in skupna odgovornost institucij EU in držav članic ter mora temeljiti na preglednosti, sorazmernosti, odgovornosti in sodelovanju med institucijami in državami članicami, državljani in deležniki, hkrati pa zagotavljati popolno spoštovanje vseh temeljnih evropskih vrednot, vključno z demokracijo, pravno državo in človekovimi pravicami;

E. ker je novoizvoljena predsednica v političnih usmeritvah za naslednjo Evropsko komisijo 2024–2029 z dne 18. julija 2024 navedla, da je treba zakonodajo tudi poenostaviti in pri njeni pripravi upoštevati mala podjetja in duh subsidiarnosti; ker je dejala tudi, da mora biti boljša priprava zakonodaje skupna naloga, v katero so vključene vse institucije in ki zajema celotni zakonodajni postopek;

F. ker je Komisija v različnih sporočilih pojasnila, da boljša priprava zakonodaje pomeni, da je treba zakonodajo in politike EU pripraviti na podlagi trdnih dokazov in v pripravo vključiti deležnike, tudi državljane in podjetja, in si pri tem prizadevati, da se ne nalagajo nepotrebna bremena ter da bodo imeli državljani EU oprijemljive in trajnostne koristi;

G. ker so nacionalni parlamenti po naravi stvari varuhi načela subsidiarnosti in imajo ključno vlogo pri zagotavljanju skladnosti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti prek medparlamentarnega dialoga in sistema zgodnjega opozarjanja, ki nacionalnim parlamentom in/ali domovom omogoča, da predložijo obrazloženo mnenje, če menijo, da zakonodajni predlog ni skladen z načelom subsidiarnosti;

H. ker so EU in države članice v skladu s členom 4 PEU zavezane načelu lojalnega sodelovanja, kar pomeni, da si pomagajo pri izpolnjevanju nalog, ki izhajajo iz Pogodb; ker to pomeni, da morajo države članice

sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz Pogodb ali aktov EU;

I. ker konkurenčnosti, inovacij in rasti podjetij EU ne bi smeli po nepotrebnem ovirati z nalaganjem prekomernih regulativnih bremen, saj bi povzročila odliv naložb in delovnih mest iz EU, kar bi še posebej negativno vplivalo na mala in srednja podjetja; ker sta pravna predvidljivost in pravna varnost bistveni za delovanje enotnega trga; ker se enotni trg še vedno srečuje z ovirami in razdrobljenostjo;

J. ker je pregledna, natančna in enotna uporaba zakonodaje EU bistvena za krepitev zaupanja državljanov v EU, hkrati pa nikomur, ne podjetjem ne potrošnikom, ne ustvarja nepotrebnih bremen in dodatnih stroškov; opozarja, da je treba na podlagi člena 197 PDEU učinkovito izvajanje v državah članicah šteti za zadevo skupnega interesa; ker države članice pri prenosu zakonodaje EU ne bi smele dodatno nalagati nepotrebnih upravnih bremen ali bremen, povezanih s skladnostjo;

K. ker je Komisija leta 2021 uvedla načelo „za enega sprejetega se eden odpravi“, da bi nova bremena, ki izhajajo iz njenih zakonodajnih predlogov, izravnala z odpravo že obstoječih bremen na istem področju politike; ker ta koncept v sedanji obliki ni učinkovito orodje za boljše pravno urejanje, zlasti ker ne obravnava kakovosti zakonodaje, ki je ni mogoče omejiti zgolj na kvantitativne cilje za zmanjšanje bremen in stroškov, in ne vključuje ocene njenih morebitnih učinkov na veljavne regulativne cilje EU;

L. ker pristopa „za enega sprejetega se eden odpravi“ ne bi smeli razumeti kot številčni cilj za zakonodajne akte, temveč kot mehanizem, ki temelji na stroških ter je namenjen doseganju konkretnega neto zmanjšanja regulativnih stroškov in izboljšanju delovanja trga in družbe EU; ker je treba pozornost še naprej namenjati skupnim upravnim stroškom, stroškom izpolnjevanja obveznosti in stroškom izvajanja, ki jih imajo podjetja, ter zagotoviti izravnavo vseh novih obveznosti; ker za to sedanji pristop „za enega sprejetega se eden odpravi“ ni ustrezen; ker bi bilo treba uvesti ambicioznejši splošni pristop;

M. ker nedavni napredek na področju umetne inteligence spreminja način, na katerega se lahko pravo EU ocenjuje in uporablja ter se iz omejenih, na znanju temelječih strokovnih sistemov razvija v napovedne in generativne modele strojnega učenja; ker te tehnologije odpirajo nove možnosti, a prinašajo tudi izzive v celotnem zakonodajnem ciklu, vključno z analizo pred sprejetjem akta, napovedovanjem učinka, pripravo zakonodaje, javnim posvetovanjem in spremljanjem po sprejetju akta, s čimer ponujajo veliko priložnost za bolj pravočasno, ustrezno in poglobljeno pripravo zakonodaje EU, če se z njimi ravna s potrebno skrbnostjo in ob spoštovanju temeljnih pravic;

N. ker mora boljša priprava zakonodaje zasledovati politične ambicije EU, zlasti njene dolgoročne cilje; ker so dobro izvedene predhodne in naknadne ocene učinka, tudi v zvezi s socialnimi, gospodarskimi in okoljskimi učinki, ter javni posveti bistvena orodja za ozaveščeno, boljšo, učinkovito, odgovorno in pregledno pripravo zakonodaje; ker je Odbor za regulativni nadzor pristojen za ocenjevanje kakovosti ocen učinka ter preverjanj primernosti in glavnih vrednotenj v podporo političnemu odločanju;

Subsidiarnost in sorazmernost

1. opozarja, da mora EU na podlagi načel subsidiarnosti in sorazmernosti iz člena 5 PEU sprejeti zakonodajo le, če in kolikor je to potrebno; želi spomniti, da je cilj te obveznosti sprejemanje zakonodaje čim bližje državljanom EU;

2. opozarja, da boljša priprava zakonodaje temelji na medinstitucionalnem ravnovesju med sozakonodajalcema in skupni zavezanosti lojalnemu in preglednemu sodelovanju v celotnem zakonodajnem ciklu; ugotavlja, da se mora to odražati v določanju ali pregledovanju večletnih prednostnih nalog ter v vsakoletni skupni izjavi o letnih medinstitucionalnih prednostnih nalogah; spominja, da mora Komisije vsako svojo namero o umiku zakonodajnega akta v obravnavi, kot je napovedala v svojih letnih delovnih programih, ustrezno obrazložiti in utemeljiti, da se omogoči ustrezno posvetovanje s sozakonodajalcema EU;

3. opozarja, da je uporaba drugih pravnih podlag, ki niso redni zakonodajni postopek, skrbno opredeljena v Pogodbah; svari pred uporabo zakonodajnih postopkov, ki so izrecno predvideni za izredne razmere na podlagi člena 122 PDEU, v razmerah, ki ne zahtevajo hitrega odziva na nastajajoče krize;

4. opozarja, da so vrednotenja, ocene učinka in posveti z deležniki ključni stebri učinkovitega, odgovornega in demokratičnega regulativnega postopka;

5. ugotavlja, da so nacionalni parlamenti leta 2023 predložili 22 obrazloženih mnenj, tretjino manj kot leta 2022, kar je v skladu z dolgoročnim trendom upadanja števila obrazloženih mnenj; ugotavlja, da se je tudi povečalo sodelovanje nacionalnih parlamentov v širšem političnem dialogu s Komisijo, in sicer za več kot 10 % v primerjavi z letom 2022;

6. ugotavlja, da so nacionalni parlamenti od začetka veljavnosti Lizbonske pogodbe leta 2009 predložili le 577 analiz subsidiarnosti in obrazloženih mnenj, 3803 prispevke, tri „rumene kartone“ in nobenega „oranžnega kartona“;

7. ugotavlja, da je Komisija poleg mehanizma za preverjanje subsidiarnosti, vzpostavljenega s Protokolom št. 2, leta 2006 vzpostavila politični dialog, v okviru katerega sta bili leta 2023

predloženi 402 mnenji; poleg tega ugotavlja, da so se nacionalni parlamenti v predloženem gradivu osredotočili na delovni program Komisije za leto 2023;

8. ugotavlja, da je leta 2024 minilo 15 let od začetka veljavnosti in uporabe Lizbonske pogodbe, s katero so bile uvedene višje ravni parlamentarnega nadzora in demokratične odgovornosti v EU, zlasti z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti;

9. dodaja, da je bilo leto 2024 tudi prehodno leto med dvema mandatoma Komisije, ko nacionalni parlamenti običajno manj intenzivno izvajajo nadzor; ugotavlja, da je bilo tako tudi leta 2024, ko so nacionalni parlamenti predložili 252 mnenj, od katerih je bilo 14 obrazloženih mnenj; ugotavlja, da je to sicer precej manj v primerjavi z letom 2023, vendar ni neobičajno za prehodno leto, in da to še vedno ni tako malo kot v prejšnjem prehodnem letu, tj. letu 2019;

10. pozdravlja, da je Komisija leta 2024 precej izboljšala način, na katerega so mnenja nacionalnih parlamentov in njeni odgovori na ta mnenja javno dostopni, in sicer z vzpostavitvijo nove spletne podatkovne zbirke s številnimi možnostmi filtriranja; prav tako pozdravlja, da to izboljšanje velja tudi za mnenja in odgovore, zbrane od leta 2014;

11. poziva k zgodnejšemu, strukturiranemu in smiselnemu vključevanju nacionalnih parlamentov v cikel oblikovanja politik EU, tudi v fazah posvetovanja in določanja agende, in ne šele po tem, ko je Komisija predlog že sprejela; poudarja, da bi omogočili učinkovitejši nadzor nad upoštevanjem subsidiarnosti in sorazmernosti, če bi dali nacionalnim parlamentom pravočasno dostop do osnutkov pobud, analiz ozadja in gradiva za oceno učinka, poleg tega bi s tem dosegli, da bi se nacionalno strokovno znanje odražalo že v zakonodajnem postopku EU;

12. je seznanjen, da je več nacionalnih parlamentov pozvalo k večji vključenosti v pregled delegiranih in izvedbenih aktov; poudarja, da je pomembno, da nacionalni parlamenti predhodno pregledajo te akte, da se zagotovita spoštovanje načel subsidiarnosti in sorazmernosti ter skladnost z njima;

13. poziva k tesnejšemu sodelovanju z nacionalnimi parlamenti prek platform strukturiranega digitalnega dialoga, da bi zagotovili pravočasno izmenjavo informacij o novih pobudah EU; spodbuja, naj se preučijo možnostih, da bi nacionalni parlamenti imeli bolj proaktivno vlogo pri oblikovanju politik EU, tudi s strukturiranim mehanizmom „zelenega kartona“, ki bi omogočal skupne predloge za pobude Komisije ter deloval na podlagi razumnih in dosegljivih pragov; poudarja, da bi morali biti v medparlamentarne izmenjave vključeni lokalni in regionalni predstavniki, da bi izboljšali preglednost in javno odgovornost pri zakonodaji EU; ugotavlja, da bi

se s krepitvijo vloge parlamentov, ki bi presegala reaktivno vlogo, povečala odgovornost in demokratična legitimnost pri ukrepanju EU;

14. ugotavlja, da je Sodišče Evropske unije leta 2024 razveljavilo določbo uredbe, ki je bila dodana med zakonodajnimi pogajanji, ker ni bilo dovolj informacij, da bi se ocenila in nedvoumno ugotovila njena sorazmernost; ponavlja, da sta načeli subsidiarnosti in sorazmernosti še vedno bistveni za legitimnost EU, ter poziva k tesnejšemu sodelovanju in okrepljenemu strukturiranemu dialogu z nacionalnimi parlamenti;

15. poudarja, da se kljub skupnemu cilju lojalnega sodelovanja, ki vodi oblikovanje politik in pripravo zakonodaje EU, vključno z vlogo držav članic pri sprejemanju vseh ustreznih ukrepov za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz Pogodb ali aktov institucij EU, stanje glede pravočasnega prenosa direktiv in izvajanja prava EU še vedno zelo razlikuje; priporoča, naj se bolj podpre krepitev upravnih in tehničnih zmogljivosti držav članic v zvezi s tem, ter poziva Komisijo, naj poskrbi za odločne izvršilne ukrepe, če sodelovanje ne bo uspešno;

16. je seznanjen z uvedbo „dialogov o izvajanju“, ki jih Komisija vodi v okviru svojih prizadevanj za preglednost in participativno demokracijo za boljšo pripravo zakonodaje; na splošno spodbuja pobude v smeri smiselnega vključevanja civilne družbe in podjetij v oblikovanje politik; v zvezi s tem ugotavlja, da je mogoče zakonodajni postopek EU izboljšati, tako da bo preglednejši, da bo vključeval prispevke vseh deležnikov in da mu bo lažje slediti;

Boljša priprava zakonodaje

17. poudarja, da zakonodaja EU kljub doseženemu napredku na podlagi agende za boljše pravno urejanje še vedno ustvarja veliko regulativnega bremena, kar pomeni, da je mogoče zakonodajni postopek EU izboljšati, tako da bo preglednejši, da bo vključeval prispevke zadevnih deležnikov ter da ga bo lažje spremljati in izvajati;

18. poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj sistematično uporabljajo dobre tehnike priprave zakonodaje ter jasen in dostopen pravni jezik, da bi zagotovili skladnost celotnega pravnega reda EU in preprečili podvajanje ali protislovja, ki povzročajo nepotrebno zapletenost in ovirajo izvajanje; ponovno poudarja, da se z jasno in skladno pripravo zakonodaje povečuje pravna varnost in zmanjšuje upravno breme za državljane, podjetja in javne uprave;

19. priznava, da ima izvrševanje zakonodaje bistveno vlogo pri ohranjanju pravne države in varstvu temeljnih pravic; opozarja, da so pravna varnost, dostopnost in predvidljivost zakonodaje ključne zahteve pravne države; poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj zagotovijo, da bodo orodja za boljše pravno urejanje, vključno z ocenami učinka, posveti in ocenami, prispevala k jasnejši, skladnejši

in predvidljivejši zakonodaji EU; poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo vse ustavne ali zakonodajne reforme, ki vplivajo na delitev oblasti, povsem skladne s temeljnimi vrednotami in pravnimi načeli EU ter da se bo v celoti izkoristil nabor orodij EU za pravno državo, saj bo imelo to ogromne posledice za kohezijo EU in življenje državljanov;

20. močno obžaluje, da Komisija pri vse več predlogih ne izvede ocene učinka, ki je sestavni del okvira za boljše pravno urejanje; meni, da je treba za dosego ciljev agende za boljše pravno urejanje izboljšati kakovost in uporabo ocen učinka;

21. poudarja, da je treba za vse zakonodajne predloge izvesti ustrezne, neodvisne in pregledne ocene učinka, pa tudi ustrezne naknadne ocene pobud Unije; opozarja, da je Parlament večkrat sam namesto Komisije izvedel oceno učinka; opozarja, da je Parlament ustanovil poseben direktorat za oceno učinka in evropsko dodano vrednost, ki bo lahko izvajal predhodne in naknadne ocene učinka, da bi podprl z dokazi podprto oblikovanje politik; kljub temu opozarja, da so ocene učinka podlaga za politično odločanje, a ga ne nadomeščajo;

22. poudarja, da bi morala biti vsem večjim zakonodajnim in političnim pobudam, priložena analiza stroškov in koristi kot del ocene njihovega učinka, tudi kar zadeva njihove socialne, gospodarske in okoljske učinke; meni, da so takšne analize nujne za oblikovanje politik na podlagi dokazov ter za ohranjanje zaupanja državljanov in podjetij v zakonodajo EU;

23. ponovno poziva, naj se v vsej zakonodaji EU upoštevajo otrokove pravice, zato naj se v nabor orodij za oceno učinka uvede preskus otrokovih pravic, da se bo pri vseh zakonodajni predlogih EU ocenil njihov morebitni učinek na otrokove pravice ter se bodo opredelila zadevna področja in po potrebi ocenili alternativni ukrepi; poudarja, da bi bilo treba v ta proces vključiti platformo EU za udeležbo otrok, da bi imeli otroci več glasu v postopku odločanja;

24. opozarja, da potreba po novi zakonodaji ne bi smela samodejno pomeniti, da sedanja zakonodaja ni več potrebna; v zvezi s tem meni, da je treba tudi za vsako morebitno razveljavitev izvesti temeljito oceno učinka, da se preprečijo nepričakovane posledice in neželeni učinki; poziva, naj ta pristop temelji na pregledni in z dokazi podprti metodologiji;

25. poudarja, da mora Komisija v celotnem ciklu priprave zakonodaje sistematično obveščati Parlament in Svet ter po potrebi nacionalne parlamente in se z njimi posvetovati, da bo zagotovila demokratično odgovornost, institucionalno ravnovesje in preglednost pri oblikovanju politik EU;

26. priznava, da so sedanji mehanizmi za nadzor zakonodajnega bremena, kot je pristop „za enega sprejetega se eden odpravi“, težko učinkoviti, ker ni ustreznih naknadnih ocen dejanskih stroškov

zakonodaje; dodaja, da je omenjeni pristop omejen na temeljne zakonodajne akte; poudarja, da izvajanje tega pristopa ne bi smelo vplivati na politične zahteve ali cilje boljšega pravnega urejanja in da ne bi smelo privesti do tehničnih ali matematičnih odločitev o razveljavitvi zakonodaje; meni tudi, da je pomanjkanje učinkovitih mehanizmov za odpravo zastarelih ali odvečnih ukrepov velika pomanjkljivost; poudarja, da je treba pozornost usmeriti na izboljšanje zakonodaje EU, da bo še naprej ustrezala svojemu namenu;

27. je seznanjen s cilji Komisije za zmanjšanje bremena kot korakom v smeri pametnejšega pravnega urejanja; opozarja, da mora sistematično ocenjevanje zakonodaje na podlagi dokazov, kot je določeno v naboru orodij za boljše pravno urejanje, ostati temelj tega procesa;

28. opozarja, da se z delegiranimi akti le dopolnjujejo ali spreminjajo nekateri nebistveni elementi temeljnega akta, medtem ko se z izvedbenimi akti zagotavljajo enotni pogoji za izvajanje, zato bi bilo treba obe vrsti aktov ustrezno in sorazmerno uporabljati ter ju omejiti na tehnične vidike, potrebne za uporabo temeljnih aktov, obenem pa preprečiti podvajanje, prekrivanje ali protislovja, ki povzročajo nepotrebno zapletenost; poudarja, kako pomembno je, da za delegirane in izvedbene akte veljajo pregledni postopki z jasnimi roki, ki dopuščajo dovolj časa, da jih sozakonodajalca smiselno in učinkovito pregledata; poziva, naj se delegirani in izvedbeni akti objavijo dovolj zgodaj, da se bodo lahko deležniki pripravili na ravnanje v skladu z njimi; vztraja, da morajo biti delegirani in izvedbeni akti po možnosti na voljo, ko začne veljati temeljni akt, da se zagotovita pravna varnost in izvršljivost; poziva Komisijo, naj pri splošni oceni regulativnega bremena upošteva tudi stroške in koristi ter pravilno izvajanje in uporabo delegiranih in izvedbenih aktov;

29. poziva Komisijo, naj si še bolj prizadeva za zmanjšanje regulativnih obveznosti za državljane in podjetja ter izboljša kakovost in učinkovitost zakonodaje EU, zato naj zagotovi, da bodo regulativni ukrepi sorazmerni in bodo temeljili na dokazih ter zagotavljali jasno dodano vrednost za državljane in podjetja EU; meni, da za to ne zadostuje sedanji pristop „za enega sprejetega se eden odpravi“; zato poziva, naj se uveljavi ambicioznejši splošni pristop, tudi v primerih, ko je mogoče več zakonodajnih instrumentov hkrati nadomestiti, razveljaviti ali umakniti, da se denimo prepreči razdrobljenost, podvajanje, prekrivanje ali podvajanje ter se zmanjšajo stroški; ugotavlja, da bi moral ta pristop vključevati jasno metodologijo ter neodvisen in pregleden mehanizem spremljanja, da bi dosegli neto zmanjšanje regulativnih stroškov, pri čemer bi bilo treba upoštevati tudi stroške nesprejetja zakonodaje, kadar se pričakuje dodana vrednost EU; poudarja, da bi bilo treba pozornost nameniti zmanjšanju nepotrebnih upravnih bremen ob hkratnem doseganju ciljev politike EU, vključno s socialnim in okoljskim varstvom ter varstvom potrošnikov; poleg tega poziva, naj ima Parlament večjo

vlogo pri naknadnem ocenjevanju zakonodaje EU in spremljanju izvajanja omenjene poenostavitve;

30. je seznanjen s sodelovanjem Odbora za regulativni nadzor pri ocenah učinka, preverjanjih primernosti in glavnih vrednotenjih sedanje zakonodaje; poziva Komisijo, naj preuči, kako izboljšati neodvisnost, zmogljivosti, mandat in postopke Odbora za regulativni nadzor, med drugim, naj poskrbi, da bo imel ustrezne vire, da bo lahko pregledal večji delež zakonodajnih pobud Komisije; poziva, naj se izboljša preglednost Odbora za regulativni nadzor, med drugim s hitrejšo objavo njegovih mnenj, ter naj se zagotovi večja jasnost glede ukrepanja na podlagi njegovih priporočil; poudarja, da delo Odbora za regulativni nadzor ne bi smelo po nepotrebnem zavleči sprejetja zakonodajnih predlogov;

31. meni, da bi moral biti Parlament v primerih, ko Odbor za regulativni nadzor izda negativno mnenje o oceni učinka, o tem ustrezno in pravočasno obveščen, da lahko odloči, ali bo postopek sprejetja predloga nadaljeval ali pa ga bo zavrnil;

32. ugotavlja, da ima letna raziskava Komisije o bremenu osrednjo vlogo pri spremljanju napredka pri zmanjševanju bremena; vendar poudarja, da je potrebna večja preglednost pri izračunu in metodologiji, ki se uporablja za merjenje stroškov in kumulativnih učinkov, da bi zagotovili odgovornost in primerljivost med področji politike;

33. pozdravlja zamisel, predlagano v Draghijevem poročilu, da bi razvili enotno in jasno metodologijo za količinsko opredelitev stroškov nove zakonodaje, in meni, da bi jo morala Komisija razviti;

34. ugotavlja, da obveznosti poročanja pogosto prinašajo znatne upravne stroške za podjetja, zlasti mala in srednja podjetja; meni, da bi bilo treba te obveznosti racionalizirati in zagotoviti večjo podporo za digitalizacijo poročanja; priznava, da je učinkovito poročanje pomembno za sledenje legitimnim ciljem javne politike in izvrševanje zakonodaje ter torej služi splošnemu interesu; zato poziva Komisijo in države članice, naj v poročilu ocenijo morebitne podporne ukrepe za podjetja, da bi čim bolj zmanjšali stroške, povezane s poročanjem pri izvajanju zakonodaje EU, ter naj ocenijo tudi izvedljivost vzpostavitve mehanizmov za nadomestilo podjetjem za ustrezno izvajanje nalog poročanja;

35. poziva Komisijo, naj sistematično vključuje podatke od spodaj navzgor o tem, kako državljani dojemajo, razumejo in uveljavljajo svoje pravice v praksi, vključno z njihovimi izkušnjami z mehanizmi izvrševanja in pravnega varstva; poziva, naj se ti podatki bolje odražajo v smernicah in zbirki orodij za boljše pravno urejanje; poziva Komisijo in sozakonodajalca, naj praktično uporabnost zakonodaje EU povečujejo v vseh fazah političnega cikla, med drugim z dejanskim vključevanjem državljanov in podjetij v zasnovo politik,

pripravo osnutkov aktov, usmerjeno na uporabnike, testiranjem osnutkov aktov pri uporabnikih in pozakonodajnim posvetovanjem;

Ustreznost predpisov in boljša priprava zakonodaje za konkurenčnost

36. poziva k pogostejši uporabi postopkov, kot so ocene in program ustreznosti in uspešnosti predpisov (REFIT), katerih cilj je poenostavitev zakonodaje; meni tudi, da se različne zakonodajne tehnike, ki so lahko v pomoč pri zastarelih ali odvečnih ukrepih, premalo ali slabo uporabljajo;

37. želi spomniti, da je bilo v Draghijevem poročilu poudarjeno, da je poenostavitev pravil eden od treh krovnih ciljev za obnovljeno evropsko partnerstvo[8]; poudarja, da je treba pri poenostavljanju pozornost nameniti tudi pametnim strategijam izvajanja, pri čemer je treba pragmatično, pravno utemeljeno in učinkovito zmanjševati upravna bremena za podjetja, zlasti mala in srednja podjetja, ter čim bolj poenostaviti izvajanje dogovorjenih pravil; opozarja, da je podobno tudi v Lettovem poročilu poudarjeno, da bi morali predpisi olajšati gospodarsko dejavnost in inovacije na enotnem trgu, ne pa jih ovirati[9];

38. pozdravlja, da je bilo leta 2023 uvedeno novo preverjanje malih in srednjih podjetij ter konkurenčnosti, ki je postalo obvezna priloga k ocenam učinka; pozdravlja obljubo predsednice Komisije Ursule von der Leyen, da bo to novo preverjanje pomagalo preprečiti regulativna bremena, hkrati pa se bodo ohranili visoki standardi; ugotavlja, da je treba zdaj preiti od besed k dejanjem, predvsem je treba podpreti mala in srednja podjetja ter jim dati orodja za doseganje ciljev EU in izvajanje zakonodaje EU;

39. poziva, naj celovito preverjanje konkurenčnosti postane standardna praksa, med drugim naj se oceni kumulativni učinek večjih zakonodajnih svežnjev, namesto da se posamezni akti ocenjujejo ločeno; potrjuje, da se je treba upreti zunanjemu pritisku za omilitev pravnega okvira EU, če želimo, da bo Evropa bolj konkurenčna in suverena;

40. ponovno poudarja pomen načela „najprej pomisli na male“ kot temelja boljšega pravnega urejanja, ki zagotavlja, da se potrebe in zmogljivosti malih in srednjih podjetij sistematično upoštevajo v vseh fazah političnega cikla, od zasnove do izvajanja in ocenjevanja; poudarja, da je pomembno prepoznati vzročne povezave med regulativnimi določbami, ravnanjem podjetij in koristmi za

---

8 Draghi M., *The future of European Competitiveness – A Competitiveness Strategy for Europe* (Prihodnost evropske konkurenčnosti – strategija za konkurenčnost Evrope), Evropska komisija, 9. september 2024, del A, str. 67–68.

9 Letta E., *Much more than a Market* (Veliko več kot trg), Evropski svet, april 2024, str. 130.

uporabnike ter oceniti morebitne nenamerne posledice in nesorazmerna regulativna bremena za mala in srednja podjetja;

41. pozdravlja in spodbuja širšo uporabo regulativnih peskovnikov v sektorjih, usmerjenih v prihodnost, da bi podprli inovacije, zmanjšali stroške izpolnjevanja obveznosti ter malim in srednjim podjetjem zagotovili pravno varnost;

42. pozdravlja zavezo Komisije, da bo zmanjšala obveznosti poročanja za 25 %, vendar poudarja, da se na račun tega cilja ne sme zmanjšati preglednost in nadzor pri doseganju ciljev politike EU; je seznanjen tudi z vključitvijo 35-odstotnega zmanjšanja upravnih stroškov in poročanja za mala in srednja podjetja; poleg tega opozarja, da so obveznosti poročanja le delček celotnega regulativnega bremena, ki vključuje tudi upravne stroške, stroške izvajanja in stroške izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje; ugotavlja, da bi bilo zato treba 25-odstotni cilj Komisije obravnavati v okviru širšega cilja zmanjšanja skupnih stroškov in kompleksnosti, po potrebi tudi z nadaljnjim približevanjem nacionalnih predpisov; zato poziva k ambicioznejšemu in kakovostnejšemu pristopu, ki bo usmerjen v še večje zmanjšanje vseh regulativnih stroškov, vključno s pilotnim projektom za oceno učinkov ureditve na inovacije, na primer z opredelitvijo ovir za zagonska podjetja in nove tehnologije v zgodnjih zakonodajnih fazah;

43. poleg tega pozdravlja, da je bil imenovan podpredsednik Komisije, ki je izrecno pristojen za izvajanje in poenostavitev; pozdravlja uporabo dialogov o izvajanju in spodbuja redne preglede dejanskega stanja in stresne teste pravnega reda Unije, da bi ocenili kumulativne učinke na konkurenčnost, inovacije ter mala in srednja podjetja in na doseganje ciljev politike EU ter prepoznali možnosti za učinkovito poenostavitev; v zvezi s tem poudarja, kako pomembne so celovite ocene učinka, ki sistematično vključujejo preverjanje ustreznosti, preverjanje konkurenčnosti in teste za mala in srednja podjetja;

44. poziva Komisijo in države članice, naj vidike konkurenčnosti sistematično vključujejo v pobude za poenostavitev in zagotovijo, da se bodo upravni postopki, ki vplivajo na državljane in podjetja, racionalizirali, ne da bi se pri tem oslabili bistveni zaščitni ukrepi; poudarja, da se lahko z zmanjšanjem nepotrebne birokracije, razširitvijo digitalnih rešitev in izboljšanjem vzajemnega priznavanja znižajo stroški izpolnjevanja obveznosti, olajša mobilnost ter poveča konkurenčnost in privlačnost enotnega trga;

45. meni, da se je treba z vidika konkurenčnosti in nadaljnjega povezovanja enotnega trga splošno lotiti poenostavitve relevantne zakonodaje EU in nacionalne zakonodaje; poudarja, da lahko razlike med nacionalnimi pravili v različnih državah članicah povzročijo tudi pravno negotovost in dodatne upravne stroške; v zvezi s tem poziva Komisijo, naj pripravi pregled vseh obstoječih finančnih in nefinančnih zakonodajnih ter upravnih obveznosti za podjetja na

podlagi prava EU, pa tudi obveznosti na podlagi nacionalnih predpisov prava družb; poziva, naj bo ta pregled podlaga za celovito oceno, tudi kar zadeva stroške in koristi, različne javne interese, ki jim služi zakonodaja, prekrivanja med zakonodajami ter možnosti za harmonizacijo in približevanje; poziva Komisijo, naj na podlagi te ocene po potrebi in ob učinkovitem sodelovanju vseh ustreznih akterjev in deležnikov ter na podlagi ustrezne ocene učinka pripravi predloge za posodobitev zastarelih določb in odpravo neupravičenih ovir s sorazmernimi ukrepi, da bi dosegli navzgor usmerjeno konvergenco;

46. poudarja, da lahko uporaba digitalnih orodij in rešitev, ki temeljijo na umetni inteligenci, zelo pripomore k poenostavitvi izpolnjevanja obveznosti, zmanjšanju regulativnih stroškov in povečanju dostopnosti informacij; meni, da je treba bolje preučiti, v kolikšni meri so lahko digitalna orodja boljša in hitrejša rešitev za to, in da je treba pred kratkim sprejeto zakonodajo začeti izvajati; poudarja, da so za to potrebni razvoj zmogljivosti in podporni ukrepi, da bi podjetja vseh velikosti, uprave in državljane opremili s potrebno digitalno infrastrukturo ter spretnostmi;

47. poziva Komisijo, naj preskusi in preuči uvedbo novih orodij umetne inteligence, vključno z velikimi jezikovnimi modeli, ki jih dopolnjuje generiranje, obogateno s poizvedovanjem, da bi se učinkoviteje in natančneje spremljalo izvajanje prava EU, kar bi omogočilo hitrejše odkrivanje neskladnosti, pravočasno odzivanje na pritožbe in proaktivno reševanje nastajajočih vprašanj;

48. poziva države članice, naj pri prenosu zakonodaje EU v svoj pravni red ne uvajajo nepotrebnih dodatnih upravnim bremen ali bremen za izpolnjevanje obveznosti (čezmerno prenašanje), Komisijo pa poziva, naj primere te prakse opredeli in jih objavi v letnih poročilih o izvajanju; poudarja, da morajo države članice direktive dosledno in učinkovito prenesti v svojo zakonodajo, da bi zagotovile pravno varnost in enake konkurenčne pogoje; poziva države članice, naj direktiv v svojo zakonodajo ne prenašajo pozno, nepopolno ali nepravilno, ter jih spodbuja, naj sodelujejo in si izmenjujejo dobro prakso, da bo izvajanje direktiv sorazmerno in učinkovito;

49. poziva Komisijo in države članice, naj odpravijo regulativno razdrobljenost, ki škoduje malim in srednjim podjetjem na enotnem trgu, vključno z nepotrebnimi nacionalnimi formalnostmi, ter naj dajo prednost okvirom vzajemnega priznavanja in interoperabilnosti;

°

° °

50. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.